

jenin yürürlüğe konulması sırasında merkezi ya da yerel düzeyde yaşanan sorunlara, seri şekilde çözüm üretilmesi konusundaki kararlılık olduğunu söyleyebilirim. Yerel düzeyde bakıldığında da, oluşturulan kurs yönetimleri, projenin başarıyla yürütülmesi için gereken esnek yapılanmayı sağlıyor. Sanayi Odası,

Milli Eğitim Müdürlüğü ve İŞKUR İl Müdürlüğü temsilcileriyle kursların yapılacağı UMEM okullarının müdürlerinden oluşan kurs yönetimleri, açılacak kursları ve bu kursların kimler tarafından verileceğini belirlemede tam yetkili olmalarının yanı sıra, önemli sorun çözüme yetkileriyle de donatılmış durumda.”

TOBB ETÜ Sosyal Politikalar Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Serdar Sayan:
“Proje, sanayicilerin ara eleman ihtiyacını karşılayabilecek nitelikte”

UMEM Beceri'10 Projesi'nin mesleki eğitimde fark yaratarak ara elemanı ihtiyacını karşılayıp karşılamayacağına ve bu yanıyla sanayicilerin sorunlarına merhem olup olmayacağına dair konuşan TOBB ETÜ Sosyal Politikalar Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Serdar Sayan, Türkiye'de bir yanda vasıfsız, mesleksiz iş gücü fazlalığı olduğunu; bir yanda da firmaların kaliteli ara eleman bulma sıkıntısı yaşadığını söyledi ve ekledi: “Yani beceri uyumsuzluğundan mustaribiz. İş gücü piyasası ihtiyaç analizi kapsamında yaptığımız saha araştırmasının sonuçlarına göre, Türkiye genelinde firmaların yalnızca yarısı, çalışanlarının yaptığı işe yeterince hâkim olduğunu düşünüyor. Firmalara göre beceri uyumsuzluğu en başta üretimi, kaliteyi ve verimliliği düşüyor. Ayrıca yeni ürünlerin geliştirilememesi ve pazar kaybı gibi sorunlara da yol açıyor. Bütün bu sonuçlar gösteriyor ki sanayicilerin ihtiyaç duydukları niteliklere sahip ara

eleman ihtiyacının karşılanmaması hem sanayiciler, hem de ekonomimiz açısından oldukça önemli bir sorun. Bu projenin bugüne kadarki benzer projelerden en önemli farkı, işverenlerin talebini dikkate alıyor olması. Bu anlamda sanayicilerin ara eleman ihtiyacını karşılayabilecek nitelikte bir projedir. Ancak, bu konuda sanayicilerin talepkâr olması gerekiyor. Projeden yararlanmak isteyen sanayiciler, <http://www.beceri10.org.tr> adresini kullanarak stajyer taleplerini iletmeli. Kurslar bu taleplere göre açılacak; kursiyerler ile sanayiciler bu yolla eşleştirilecek. Anketleri uygulamaya başladığımız 2010 yılı Ekim ayında Türkiye genelindeki firmalar nezdinde projeyi tanıyan ve içeriğini bilenlerin oranı yüzde 23 idi. Yine aynı dönemde proje kapsamında teşviklerden haberdar olanların oranı ise yüzde 17 idi. Şu anda tekrar anket yapsak bu oranlar eminim daha yüksek çıkacak ancak bu konuda çabalarımızı sürdürüyoruz. Çünkü sanayicilerimizin projeden faydalanabilmesi için öncelikle projeden haberdar olmaları ve içeriğini öğrenmeleri gerekiyor. Bu konuda sanayi ve ticaret odalarımız da faaliyetlerini sürdürüyor. Yine de bu röportajı okuma fırsatı olan işverenlerimiz için hemen söyleyeyim: Bu proje ihtiyaç duydukları ara elemana kavuşma fırsatı yanında dört buçuk yıla varan bir süre için prim teşviki de sağlıyor.”

“Beceri uyumsuzluğu sorunu, gerçekten en önemli yapısal sorunlardan biri”

Proje kapsamında TOBB ETÜ tarafından yapılacak “İş Gücü Piyasası İhtiyaç Analizleri” çalışmasının ayrıntıları hakkında da bilgi veren Prof. Dr. Serdar Sayan, ilk aşamada bu analizlerin TOBB ETÜ, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) ile güçlü bir iş birliği içinde, pilot olarak seçilen 19 ilde

gerçekleştirdiğini söyledi ve devam etti: "Ülke çapındaki toplam istihdamın yüzde 80'ini gerçekleştiren bu 19 ilden elde edilen iş gücü piyasası ihtiyaç analizi sonuçlarına dayanan raporumuzu çok yakında kamuoyu ile paylaşacağız. Bundan sonraki süreçte, bu analizlerin 81 ilde sanayi ve ticaret odaları tarafından yapılmasına yönelik altyapı oluşturma çalışmalarına başlayacağız. Bu işi üstlenecek personelin eğitim çalışmalarını da yine biz yürüteceğiz. Böylece, iş gücü piyasası analizleri tüm illerde benzer biçimde yapılacak ve TOBB ETÜ'nün belirlediği standartlarda, karşılaştırılabilir olacak. Ayrıca orta ve uzun vadede, düzenli aralıklarla yapılan analizler sayesinde iş gücü piyasasındaki değişimi izlemek ve gerektiğinde uygun teşvikleri saptamak mümkün olacak."

Proje, ekonomik refahın artmasına birbiriyle bağlantılı iki kanaldan etki edecek

UMEM Beceri'10 Projesi'nin ülkenin ekonomik refahının artmasına, birbiriyle bağlantılı iki kanaldan olumlu etkiler yapacağını düşündüğünü söyleyen Prof. Dr. Sayan, şunları kaydetti:

"Bunlardan ilki, küresel kriz sırasında iyice artan işsizlikle, orta ve uzun vadeye de yayılacak etkin bir mücadele aracı sağlaması. İkincisi ise, sürekli gelişen teknolojilere ve son derece dinamik bir iş gücü piyasasında değişen ihtiyaçların yarattığı beceri taleplerinin karşılanabilmesine ve dolayısıyla, beceri uyumsuzluğunun giderilmesine katkı yapmak suretiyle, üretimde verimlilik artışı ve daha yüksek rekabet gücü sağlayacak olması. Gerçekten de milyonlarca işsiz insan iş ararken, işverenlerin belli becerilere sahip eleman bulma konusunda sıkıntı yaşamalarına yol açan beceri uyumsuzluğu sorunu, bugün Türkiye iş gücü piyasalarında yaşanan en önemli yapısal sorunlardan biridir. Bugünkü yüksek işsizlik oranları, krizin yanı sıra, ekonomimizin nüfus artışı ve iş gücü arzının büyüme hızına uygun hızda yeni iş üretememesinden kaynaklanıyor. Yani orta ve uzun vadeye de yayılan imalan var. Türkiye hâlâ genç bir nüfusa sahip. Toplam nüfus içindeki payı büyümeye devam eden çalışma yaşındaki bu nüfusa kaliteli istihdam olanakları sağlayabildiğimiz takdirde, bu büyüme açısından önemli bir avantaj sağlayabilir. Nitekim önümüzdeki 15-20 yıllık dönemde, Türkiye'nin bağımlılık oranı düşme-

ye devam edecek. Bu da potansiyel büyüme oranlarında kayda değer bir artışı ve Türkiye için önemli bir atılım fırsatını beraberinde getiriyor. Ancak bu potansiyelin gerçeğe dönüştürülmesi, ekonominin yeterli miktarda, kaliteli istihdam yaratmasına bağlı. Burada 'kaliteli istihdam' derken eğitimsiz, becerisiz, mesleksiz, dolayısıyla düşük verimlilikle ve önemli ölçüde kayıt dışı çalışan (çalışmaya razı) insanlara sağlanacak türde bir istihdamı kastetmiyorum kuşkusuz. Bir başka deyişle, demografik avantajın ekonomik refaha dönüşmesi genç nüfusun eğitim ve istihdam düzeyine bağlı. Ancak işsizlik oranlarına, özellikle de genç ve eğitilmiş işsizlik oranlarına baktığımızda, şu an için bu üstünlüğü ne yazık ki fırsata çeviremediğimizi görüyoruz. 2010 yılı sonunda Türkiye genelinde işsizlik oranı yüzde 11,2 ve 15-24 yaş arası genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 21,3 olarak gerçekleşti. Bu oranlar kentsel bölgelerde sırasıyla yüzde 13,6 ve yüzde 25 oldu. Bu feci bir durum; şu anda ülkemizde her dört gençten biri işsiz. Türkiye'nin eğitim göstergeleri başka ülkelerle karşılaştırıldığında çıkan sonuç, fazla iç açıcı değil. 2007 yılı itibarıyla Türkiye'nin UNDP Eğitim Endeksi değeri 82,8 olmuş; bu değer Türkiye'yi 182 ülke arasında 79. sıraya yerleştirmiş. Yani ivedilikle genç nüfusumuzu eğitmeli ve üretim sürecine kazandırmalıyız. Aksi takdirde, önemli bir fırsatı kaçırmamız ötesinde artan işsizlikle birlikte gelişen bazı sosyal sorunlarla da boğuşmak zorunda kalacağız. İşte tam da bu noktada UMEM Beceri'10 Projesi'nin, söz ettiğim demografik fırsattan yararlanma yönünde önemli bir adım olduğunu söyleyebilirim. Önümüzdeki beş yıl içinde gençlerimizin becerilerinin artması, meslek edinmesi ve üretim sürecine kazandırılması sayesinde ülkemizde ciddi bir istihdam ve refah artışı gerçekleşecek diye umuyoruz."

Projenin yürütülmesine, sürekli ve güçlü bir iletişimin sağlanmasına emek veren yetkin bir uzman kadrosu olduğunun altını çizen Sayan sözlerini şöyle tamamladı: "Projenin kamuoyuna duyurulduğu Temmuz 2010'dan bu yana birlikte çalışan ve sürekli iletişim halinde olan icra kurulu ve bu uzman kadro o kadar çok birlikte vakit geçirdi ki, artık kocaman bir aile olduk. Bu kadro, Türkiye'de yapısal hale gelen işsizlik sorununa çözüm üretecek ve pek çok kişinin hayatını değiştirecek bir projede yer almanın yarattığı heyecanla, gerçekten istekli bir şekilde çalışıyor."

"İvedilikle genç nüfusumuzu eğitmeli ve üretim sürecine kazandırmalıyız. Aksi takdirde, önemli bir fırsatı kaçırmamız ötesinde artan işsizlikle birlikte gelişen bazı sosyal sorunlarla da boğuşmak zorunda kalacağız."

Prof. Dr. Serdar Sayan, TOBB Genel Sekreteri Mustafa Saraçöz, diğer İcra Kurulu Üyeleri ve proje ekibiyle, Yenimahalle Endüstri Meslek Lisesi UMEM önünde (Ankara, Aralık 2010)